

Kultūros paveldo objektų individualių apsaugos
reglamentų išdavimo taisyklių
priedas

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2026-10- Nr. IRVS-
(data)

Vilnius
(parengimo vieta)

I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys¹:

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo kompleksas (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000)

1.2. adresas Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., Žirmūnų g. 1F, 1N

1.3. įrašymo į Registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) 2004 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. IX-2452, 3 straipsnio 1 dalis: visi objektai, saugoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės pagal 1995 m. sausio 24 d. įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ Nr. I-761 9 straipsnį, pripažinti Kultūros vertybių registre registruotomis nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2023 m. spalio 12 d. Įsakymas Nr. Į-294 „Dėl inicijavimo Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo kompleksą (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000) skelbti valstybės saugomu kultūros paveldo objektu“

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2026 m. kovo 12 d. Įsakymas Nr. IV-187 „Dėl kultūros paveldo objekto paskelbimo valstybės saugomu“

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.7. unikalus žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) 0101-0033-0085, 4400-5907-3417

1.8. unikalus statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) I kompleksą įeinantys:

1. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso rūmai (u. k. 43370), unikalus Nr. 1094-0359-2018;
2. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso oficina (u. k. 43372), unikalus Nr. 1094-0359-2029;
3. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso Francišeko Valickio vila (u. k. 31421), unikalus Nr. 1096-2032-1011;
4. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso Šv. Teresės koplytėlė (u. k. 43373), unikalus Nr. 4400-0746-4575;
5. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso koplyčia - kolumbariumas (u. k. 43374), unikalus Nr. 4400-0044-2840.

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas)

¹ Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiais 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 punktuose nurodytais duomenimis valdytojai viešai ir nemokamai susipažįsta Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/heritage>

Registre): Nekilnojamoji kultūros paveldo vertybė patenka į Vilniaus senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16073) vizualinio apsaugos pozonio teritoriją

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos / nustatytos (kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr., sudaręs / patvirtinęs subjektas) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2024 m. liepos 23 d. aktas Nr. KPD-RM-3049/1 bei Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2026 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. IV-187

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinis skyrius, Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius

1.12. apsaugos zona (pažymėti):

- ☐ laikinai nenustatoma apsaugos zona
- ☒ nenustatomas fizinės apsaugos pozonis
- ☐ nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko:
Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai:

2.1. Bendrieji reikalavimai:

2.1.1. Viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai saugomos nekilnojamosios kultūros vertybės - Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000) - apsaugos tikslas yra sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldą pažinti, lankyti ir juo naudotis, apsaugoti memorialinius ir sakralinius objektus, mirusiųjų ar žuvusiųjų palaidojimo ir atminimo vietas;

2.1.2. Saugomos visos Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso dalys, vertingosios savybės ir teritorija:

- vertingosios savybės yra visos pirminio suformavimo dalys bei elementai su istoriniais pakeitimais ir papildymais, kurie patys savaime turi kultūrinės vertės požymių arba kartu su ankstesnių etapų elementais sudaro tokių požymių turinčią visumą, fiksuotą Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso apskaitos dokumentuose kaip vertingosios savybės, kurios tikslinamos ir papildomos tyrimų pagrindu;

- nevertingi intarpai yra įvairūs statybiniai ir kitokie medžiaginiai ir struktūriniai elementai, vėlesnių pakeitimų ir perdirbimų metu įrengti arba kitaip atsiradę pastatų komplekse, nederantys su autentiška medžiaga ir atlikimo technika, neturintys laiko ženklų, keičiantys autentišką formą ir vietą, pastatų komplekso apimtį ir sudėtį, žalojantys kultūrinės vertės požymius, fiksuotus Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso apskaitos dokumentuose;

2.1.3. Komplekso statinių tvarkyba atliekama vadovaujantis paveldosaugos reikalavimais ir Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtintais paveldo tvarkybos reglamentais;

2.1.4. Visi tvarkomieji paveldosaugos ir tvarkomieji statybos darbai privalo užtikrinti komplekso ir jo dalių vertingųjų savybių išsaugojimą;

2.1.5. Reikšmingas yra visų istorinių epochų palikimas komplekse ir jo dalyse, todėl stiliaus vienybė nėra tvarkybos darbų tikslas;

2.1.6. Tvarkybos darbų tikslas yra išsaugoti ir atskleisti vertybės estetinę bei istorinę vertę, grindžiant juos tyrimų duomenimis;

2.1.7. Konservavimo, remonto, restauravimo ir atkūrimo darbų metu atliekant trūkstančių dalių atkūrimą vadovautis principu, jog atkuriamos dalys turi harmoningai įsiliesti į dvaro sodybos komplekso ir jo dalių visumą ir tuo pačiu metu skirtis nuo originalo, kad restauruotos dalys neklastotų meninės ir istorinės tiesos;

2.1.8. Su atkūrimu susiję darbai projektuojami ir atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme įtvirtintu apibrėžimu. Neišlikusios nekilnojamosios kultūros vertybės atkūrimas išimtiniais atvejais pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos,

statybos ir kraštotvarkos darbus. Atkuriant išsaugomos atkuriamos vertybės išlikusios dalys ir elementai, jie gražinami į pirminę vietą, tiksliai pakartojamos ar naujai sukuriamos neišlikusios dalys ir elementai;

2.1.9. Konservavimo, remonto, restauravimo ir atkūrimo darbai atliekami tik remiantis tyrimų duomenimis, siekiant išsaugoti autentiškumą – dvaro sodybos statinių savybes, apimančias pirminę ar istoriškai susiklosčiusią vertybės paskirtį, išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją, aplinką;

2.1.10. Pritaikant kultūros vertybę būtina vadovautis principu, jog esant būtinybei, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes, privaloma užtikrinti galimybę atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus;

2.1.11. Naujai įrengiamų funkcinės įrangos elementų stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas;

2.1.12. Esama inžinerinė įranga pagal galimybes rekonstruojama ir panaudojama vykdant pritaikymo darbus, naujai projektuojama įranga turi nepažeisti ar minimaliai pažeisti kultūros vertybės autentiškumo ir kiekybės požymius;

2.1.13. Projektuojant įvažiavimus, patekimą į kultūros vertybės teritoriją remtis tyrimų medžiaga;

2.1.14. Formuojant ar pertvarkant žemės sklypus ir jų ribas, vadovautis principu, kad kultūros paveldo objektas saugomas kartu su jo užimama ir jam nustatyta teritorija. Ši teritorija nuo kultūros paveldo objekto neatsiejama. Projektuojant žemės sklypo ribas, vadovautis Kultūros vertybių registre nustatytais nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ribomis.

2.1.15. Naujai aptikus archeologinių radinių, nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių ar galimai naujų materialiuju okupacinio režimo aukų pėdsakų, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti už paveldo apsaugą atsakingas institucijas – Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos bei Vilniaus miesto savivaldybės administracijos paveldosaugos padalinį;

2.1.16. Būtina apsaugoti memorialinius objektus, mirusiųjų ar žuvusiųjų palaidojimo ir atminimo vietas, puoselėti pagarbą ir atminimą. Vadovautis paveldo tvarkybos reglamentu PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymu ir kitais aktualiais poįstatyminiais teisės aktais. Rezistentų ir kitų asmenų, nužudytų okupacinių režimų metu, palaikai perkeliama ir laidojimo vietos įamžinamos arba pažymimos Vyriausybės nustatyta tvarka, laidojimo vietos įamžinimo arba žymėjimo projektą suderinus su Vyriausybės įgaliotomis institucijomis. Sprendinių korekcijos ar papildymai derinami iš naujo su Vyriausybės įgaliotomis institucijomis teisės aktų nustatyta tvarka.

2.2. Reikalavimai žemės darbams:

2.2.1. Statinių kompleksas saugomas kartu su jo teritorija – šios kultūros vertybės užimamu ir su ja funkciškai, kompoziciškai ar istoriškai susijusiu žemės plotu (sklypu ar sklypais);

2.2.2. Žemės judinimo darbų vietose privalomi archeologiniai tyrimai. Vadovautis PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ nuostatomis. Tik patvirtintus aprobuotus Mokslinės archeologijos komisijos dokumentus Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir jo teritoriniai skyriai gali naudoti kaip pagrindą.

2.3. Priežiūros sąlygos:

2.3.1. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso statinių priežiūros tikslas – išsaugoti gerą fizinę šios kultūros vertybės būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti vertingųjų savybių, sudedamųjų dalių ir teritorijos kitimo ir vandalizmo;

2.3.2. Priežiūros metu atliekami darbai, kurie skirti tik statinių bei teritorijos komponentų priežiūrai ir kuriais nežalojamos, nenaikinamos bei nekeičiamos kultūros vertybės apskaitos dokumentuose nustatytos komplekso saugomos dalys ar elementai bei pagrindiniai kultūrinės vertės požymiai;

2.3.3. Valdytojas privalo prižiūrėti kultūros vertybę, savarankiškai gali atlikti šiuos statinių priežiūros darbus: atlikti apžiūrą, valyti, šalinti taršos šaltinius, šalinti (iškirsti) medžius ir krūmus, augančius ant statinių ar jų liekanų, gražinti į pirmą vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingosios savybės, įrengti ir prižiūrėti įrangą, apsaugančią nuo gaisrų;

2.3.4. Valdytojas privalo pranešti už apsaugą atsakingai institucijai apie nekilnojamojo kultūros vertybei iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba tam neturi reikiamos kvalifikacijos ar leidimo;

2.3.5. Galimi želdinių ir teritorijos priežiūros darbai: atlikti apžiūrą, šalinti taršos šaltinius, gražinti į pirmą vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius dangos ir reljefo tvirtinamuosius elementus, jeigu jie nėra vertingosios dalys ir elementai, šalinti iš želdynų sausuolius, vėjavartas, vėjalaužas, snieglaužas, nevertingus medžius ir krūmus, valyti ir gydyti atskirų medžių kamienus ir šakas, genėti juos, išlyginti pievų ir vejų paviršių, regeneruoti atskiras vietas;

2.3.6. Priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos, bet su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus pritarimu, darbai apmokami jo savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis;

2.3.7. Valdytojas privalo leisti kultūros ministro nustatyta tvarka Kultūros paveldo departamento ar Savivaldybės paveldosaugos padalinio specialistams apžiūrėti kultūros vertybę;

2.3.8. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso savininkai, valdytojai ar naudotojai, sužinoję apie pagrindinių sudedamųjų jo dalių – statinių ar teritorijos, sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdami pranešti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritoriniam skyriui ir imtis priemonių vertingosioms savybėms išsaugoti;

2.3.9. Prieš bet kokius tvarkymo darbus atliekami istoriniai-ikonografiniai, architektūriniai, konstrukcijų, polichromijos, archeologiniai ir kiti tyrimai, reikalingi projektavimo darbams.

2.4. Draudžiama:

2.4.1. Pažeisti, naikinti, griauti ar kitaip žaloti Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000) vertingąsias savybes;

2.4.2. Gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias, chemiškai aktyvias, aplinką teršiančias medžiagas, rengti sąvartynus, laikyti atliekas, naudoti gamybines stakles, įrenginius ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti vertybių pokyčius bei avarijas, įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu;

2.4.3. Kompleksiniam kultūros paveldo objektui, **saugomam viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai**, draudžiama padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius;

2.4.4. Viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai saugomos nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje draudžiama naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamųjų kultūros vertybių ir jų aplinkos autentiškumą bei jų vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2.4.5. Viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai saugomos nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje draudžiama statyti statinius, kurie dėl savo aukščio, apimties ar išraiškos būdo arba formos nustelbtų nekilnojamasias kultūros vertybes arba trukdytų jas apžvelgti;

2.4.6. Viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai saugomoje nekilnojamojoje kultūros vertybėje ir jos teritorijoje draudžiama veikla, kuri prieštarauja memorialinei paveldo objektų prigimčiai (pavyzdžiui, triukšmingi šaltiniai, trukdantys rimčiai, memorialinės erdvės išniekinimas, grafičių ar kitų užrašų darymas ir kita veikla, nesuderinama su pagarbos, atminimo ir rimties aplinka);

2.4.7. Naikinti ar kitaip žaloti paminklines lentas, nekilnojamosios kultūros vertybės informacinius standus arba kultūros paveldo objektų ar vietovių teritorijos ir jų apsaugos zonos riboženklius ir kitus statinius ir (ar) daiktus, skirtus vertingosioms savybėms pažymėti ar parodančius, kad teritorija yra saugoma kaip nekilnojamoji kultūros vertybė. Šie statiniai ir (ar) daiktai gali būti keičiami ar statomi nauji tik gavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimą projektui ar numatomi veiklai Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ar kultūros ministro nustatyta tvarka;

2.4.8. Neiširtose saugomos vertybės teritorijos dalyse vykdyti darbus, nesusijusius su jų priežiūra ir konservavimu;

2.4.9. Neiširtose saugomos vertybės teritorijos dalyse – atidengti autentiškas netirtas saugomas dalis ar elementus, atkasti netirtus pastatų rūsius, atidaryti laidojimo kriptas ar rūsius, atidengti ir judinti archeologinius sluoksnius, judinti, tirti, iškelti archeologinius radinius. Šiems darbams vykdyti turi būti gautas institucijos, atsakingos už kultūros paveldo apsaugą, leidimas, išduotas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme nustatyta tvarka;

2.4.10. Negavus už kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos pritarimo (derinimo) projektui ar numatomi veiklai, draudžiama formuoti ir pertvarkyti žemės sklypus, keisti žemės sklypų naudojimo būdą (būdus), užstatymo tankį, intensyvumą, užstatymo tipą;

2.4.11. Statyti statinius ir įrenginius, keisti jų aukštį, keisti upės slėnio reljefą su aukštutine ir žemutine terasomis, keisti įrengti naujus vandens telkinius (ne tyrimų pagrindu) ar naujus karjerus, sodinti želdinius užstosiančius vertingąsias savybes;

2.4.12. Įrengti komercines reklamas, lauko antenas ir kitus techninius įrenginius kultūros paveldo statinių išorėje ir bendrai visoje komplekso teritorijoje.

2.5. Naudojimo sąlygos:

2.5.1. Naudojant kompleksą ir jį sudarančius objektus turi būti išsaugota autentiška jo teritorija, vertingosios savybės ir sudarytos sąlygos jį eksponuoti;

2.5.2. Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės aktai, teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso arba atskirų statinių ar jų patalpų naudojimo paskirtis, turi būti derinami Kultūros paveldo departamente prie Kultūros ministerijos;

2.5.3. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo **kompleksui**, t. y. kompleksiniam kultūros paveldo objektui ir jo teritorijai taikomas **tausojamo naudojimo saugojimo režimas**, o jo

sudėtinėms dalims taikomi saugojimo režimai yra: Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso rūmų (u. k. 43370) – tausojamo naudojimo; Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso ofisinės (u. k. 43372) – tausojamo naudojimo; Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso Francišeko Valickio vilos (u. k. 31421) – tausojamo naudojimo; Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso Šv. Teresės koplytėlės (u. k. 43373) – autentiškos paskirties; Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso koplyčios - kolumbariumo (u. k. 43374) – autentiškos paskirties;

2.5.3.1. Tausojamo naudojimo režimo tikslas yra reguliuoti ūkinio ir kitokio praktinio naudojimo poveikį visiems išlikusiems autentiškumo ir kiekybės požymiams bei sumažinti nevertingų interijų naudojimo įtaką;

2.5.3.2. Tausojamo naudojimo saugojimo režimas numato naudojimo paskirčių ir apimčių regeneravimą taip, kad naudojimas nūdienos poreikiams sukeltų kuo mažesnę neigiamą poveikį arba būtų artimas autentiškai funkcijai ir apimčiai bei būtų sudarytos tinkamos eksponavimo sąlygos, režimu siekiama išsaugoti ir atkurti autentišką arba jai artimą funkciją, praplėsti, reglamentuojant leistino naudojimo paskirtis;

2.5.3.3. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso naudojimo paskirtys: visos paskirtys, kurios yra tokios pat arba artimos autentiškai funkcijai, galimos veiklos – kultūrinė, muziejinė, administracinė ir sakralinė (religinė) veikla, bendro naudojimo rekreacinės teritorijos. Keičiant komplekso arba atskirų statinių ar jų patalpų paskirtis, atliktų tyrimų pagrindu turi būti įrodoma, kad esama ar autentiška paskirtis yra ekonomiškai nuostolinga ir ją galima keisti;

2.5.3.4. Komplekso naudojimo apimtys: apimtys, kurios nesukelia poreikio iš esmės keisti vertybės sudėties, apimties ir autentiškumo požymių;

2.5.3.5. Nevertingų interijų, neturinčių įtakos pastatų komplekso kultūrinei vertei, naudojimo paskirtys keičiamos ar paliekamos esamos, pritaikant tokius interijus bendriems komplekso poreikiams, o apimtys gali būti mažinamos ar paliekamos esamos.

2.6. Tvarkymo sąlygos:

2.6.1. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso tvarkymo darbai yra priešavariniai, remonto, pritaikymo, tyrimų, konservavimo, restauravimo ir atkūrimo;

2.6.2. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso galimi darbai, susiję su esamo vertingo užstatymo išsaugojimu, neišlikusių dalių ar elementų atkūrimu, pagrįstu kompleksinių tyrimų duomenimis;

2.6.3. Sklypų tvarkymo režimas – tausojamo naudojimo saugojimo režimas;

2.6.3.1. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo kompleksui taikomas **tausojamo naudojimo saugojimo režimas**, kurio tikslas išsaugoti istoriškai susiklosčiusių autentiškų elementų ir formų visumą, restauruojant, atkuriant prarastus elementus, išryškinant, atskleidžiant kultūrinę vertę ir pritaikant nūdienos poreikiams. Restauravimo režimas numato prarastų fizinių – techninių savybių atkūrimą, nevertingų interijų, iš esmės keičiančių autentiškumo ir kiekybės požymius, pašalinimą ir pagrindinių prarastų dalių bei elementų, kurie įtakoja kultūrinę vertę, atkūrimą;

2.6.3.2. Užstatymo tankis yra esamas, gali būti didinamas tik tyrimų pagrindu, atkuriant dvaro sodybos tūrinę erdvinę kompoziciją;

2.6.3.3. Prieš pradėdant komplekso ar jo pastatų tvarkomuosius paveldosaugos ar tvarkomuosius statybos darbus būtina atlikti esamos būklės fiksavimo ir natūros tyrimo darbus. Jei numatomi griovimo darbai, būtinos ekspertų išvados dėl statinio kultūrinės vertės;

2.6.3.4. Prieš pradėdant žemės judinimo darbus būtina atlikti archeologinius tyrimus;

2.6.3.5. Tyrimų metu aptiktos vertingų istorinių statinių dalys ir elementai tvarkomi pagal restauravimo technologijas;

2.6.3.6. Statiniams - komplekso pastatams – kultūros paveldo objektams - galimi visų rūšių tyrimai, priešavariniai, konservavimo, restauravimo darbai, dalinio atkūrimo darbai; paprastasis remontas ir kapitalinis remontas galimi nevertingose dalyse ir elementuose;

2.6.3.7. Statiniai ar įrenginiai gali būti statomi tik tyrimų pagrindu;

2.6.3.8. Dekorų ir funkcinės įrangos sistemose - vertingi autentiški elementai konservuojami, restauruojami; sunaikinti elementai gali būti atkuriami pagal tyrimų duomenis ir analogus; jeigu tyrimų metu bus aptikti autentiškos inžinerinės įrangos elementai, jie tvarkomi pagal konservavimo arba restauravimo darbų technologijas; esama inžinerinė įranga pagal galimybes rekonstruojama ir panaudojama, naujai projektuojama įranga turi nepažeisti ar minimaliai pažeisti autentiškumo ir kiekybės požymių. Projektiniai sprendiniai turi užtikrinti, kad nauja įranga nedarytų esminio poveikio architektūriniam vaizdui, nedarkytų stogų ir fasadų, o jos įrengimui būtų numatytos maskavimo priemonės arba integravimas į bendrus architektūrinius sprendinius;

2.6.3.9. Esami nevertingi užstatymo elementai nukeliami arba rekonstruojami, pritaikant jų tūrius ir architektūros išraišką prie bendrų zonos formavimo principų, dėsningumų ir architektūros stiliškos; disonuojantys nevertingi statiniai iškeliami; nevertingi elementai naikinami arba pritaikomi derinant prie supančios autentikos visumos; naujai įrengiamų

elementų stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas; kapitalinis remontas ir rekonstrukcija galimi nevertingose dalyse ir elementuose;

2.6.3.10. Teritorijos elementai: galimi restauravimo, atkūrimo, remonto darbai;

2.6.3.11. Teritorijoje esantys želdynai ir želdiniai, takai, keliai, jų dalys, upės slėnio reljefas su aukštutine ir žemutine terasomis, mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos: restauravimas – atkūrimas, restauravimas – regeneravimas.

2.7. Reikalavimai želdynų ir želdinių tvarkymui:

2.7.1. Teritorijoje esantys želdiniai tvarkomi ir prižiūrimi vadovaujantis želdinių tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais bei remiantis atliktų istorinių, architektūrinių (želdynų ar želdinių konteksto, komplekso želdynų ir želdinių planavimo principų, mažųjų statinių), aplinkos kraštovaizdžio, arboristinių, dendrologinių ir kitų reikalingų tyrimų išvadomis;

2.7.2. Galimas istorinių želdynų ir želdinių komplekso teritorijoje restauravimas, konservavimas, regeneravimas - kompleksinis tvarkymas, grąžinant autentišką parko, sodo, medžių alėjų ir kitų želdynių struktūrą ir kompoziciją, atkūrimas neišlikusių, sunykusių želdynų dalių ir elementų, savaiminių želdinių šalinimas;

2.7.3. Želdynų ir želdinių restauravimas-atkūrimas, restauravimas – regeneravimas gali būti vykdomas atskirais etapais;

2.7.4. Vadovautis Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2024 m. gegužės 9 d. Įsakymu Nr. Į-122 “Dėl istorinių želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkybos metodinių rekomendacijų patvirtinimo” ir jo Priedu.

2.8. Reikalavimai tyrimams:

2.8.1. Tvarkybos, atkūrimo, pastatų pritaikymo darbai atliekami remiantis ardomųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų duomenimis;

2.8.2. Ardomieji ir taikomieji moksliniai tyrimai atliekami ir jų ataskaitos rengiamos šiuos tyrimus reglamentuojančių paveldo tvarkybos reglamentų nustatyta tvarka;

2.8.3. Atliktų taikomųjų tyrimų ataskaitas pateikti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Taikomųjų tyrimų duomenų bazėje (adresu <https://arcg.is/0yaeT4>).

2.9. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso apsauga, tvarkyba, atkūrimas ir pritaikymas vykdomas taikant Lietuvos Respublikoje patvirtintų tarptautinių konvencijų – Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos, Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijos, Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencijos, Europos kultūros konvencijos, chartijų – Tarptautinės paminklų ir vietų bei vietovių konservavimo ir restauravimo (Venecijos) chartijos, Leipcigo tvariųjų Europos miestų chartijos, ir kitų teisės aktų – Vienos memorandumo, Naros autentiškumo dokumento, susijusių su kultūros paveldo apsauga, nuostatas, įtvirtintus kultūros vertybių tvarkymo principus ir priimtus įsipareigojimus.

2.10. Konkretūs paveldosaugos reikalavimai vertingųjų savybių apsaugai:

TUSKULĖNŲ DVARO SODYBOS IR SOVIETŲ SĄJUNGOS OKUPACINIO REŽIMO AUKŲ MEMORIALO KOMPLEKSAS (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000) Statusas – Valstybės saugomas Reikšmingumo lygmuo – Nacionalinis Vertybė pagal sandarą – Komplexas Senas kodas – 918 (Nr. naujai išaiškinamųjų sąrašė) 413/66 (Nr. laikinosios apskaitos sąrašė) AtV1030 (Nr. Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė)	Vilniaus miesto sav., Vilniaus m., Žirmūnų g. 1F, 1N
---	--

Amžius –XVI a. - XXI a. 1 deš. Vertingųjų savybių pobūdis – Archeologinis (lemiantis reikšmingumą), Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas),Dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus), Istorinis (lemiantis reikšmingumą unikalus), Kraštovaizdžio, Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus), Želdynų (lemiantis reikšmingumą tipiškas)	
Vertingosios savybės:	Paveldosaugos reikalavimai
7.1.3.1. planavimo sprendiniai - XIX a. pr.-XXI a. pr. plano struktūra, turinė erdvinė kompozicija, kurią formuoja buv. Tuskulėnų dvaro sodybos pastatai - rūmai, oficina, Francišeko Valickio vila bei Šv. Teresės koplytėlė - išsidėstę teritorijos Š, P dalyse ir centrinėje dalyje esanti pilkapio formos koplyčia-kolumbariumas (-; būklė gera; TRP; BR Nr. 0.1-9; IKONOGN Nr. 0.3-24, 4.12; FF Nr. 0.1-40; 2018, 2023 m.); 7.1.3.3. įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos - teritorijos ŠV dalyje tinkuoto mūro tvoros su profiliuotu karnizu, kiemo pusėje segmentinių sąramų nišomis, atkarpa (XIX a. I p., Š, P pusėse užsisuka R kryptimi; būklė patenkinama; TRP 6; BR Nr. 0.6, 9, 10; IKONOGN Nr. 0.7, 10, 13; FF Nr. 0.26-29, 31-34; 2018 m.); 7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - Neries upės slėnio reljefas su aukštutine ir žemutine terasomis (-; -; TRP; BR Nr. 0.1-5, 7; IKONOGN Nr. 0.6-10, 12-22, 4.12; FF Nr. 0.1-5, 10-27, 36-38; 2018, 2023 m.); kultūrinis sluoksnis (dalis ištirta, ankstyviausi radiniai datuojami XVI a., žr. 15.62-66; -; BR Nr. 0.8, 11; 2018 m.); Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų užkasimo vietos I, II teritorijos V, centrinėje dalyje (-; -; TRP 7, 8; BR Nr. 0.1, 8; FF Nr. 0.20, 27, 29, 30; 2018 m.); 7.1.3.5. takai, keliai - teritorijos centrinės dalies aukštutinės ir žemutinės terasų memorialo takų trasos (-; būklė gera; TRP 9; BR Nr. 0.1, 5; FF Nr. 0.1-3, 11-13, 16-27; 2018 m.); 7.1.3.6. želdynai ir želdiniai - teritorijos apželdinimo lapuočiais medžiais pobūdis, išlikę pavieniai senieji dvaro parko medžiai - europiniai maumedžiai	Galimi visų rūšių tvarkybos darbai. Visi darbai atliekami remiantis tyrimų duomenimis, siekiant išsaugoti autentiškumą – komplekso savybes, apimančias pirminę ar istoriškai susiklosčiusią vertybės išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją. Pritaikant pastatus šiuolaikinėms reikmėms, išsaugoti kultūros paveldo objektų erdvinę struktūrą. I, II grupės nesudėtingųjų statinių projektiniai sprendiniai turi būti derinami su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritoriniu skyriumi. Galimi visų rūšių tvarkybos darbai. Galimi restauravimo atkūrimo darbai, remiantis tyrimų duomenimis, siekiant atkurti autentiškumą, apimančią pirminę ar istoriškai susiklosčiusią vertybės išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją. Visoje komplekso teritorijoje žemės judinimo darbai vykdomi tik atlikus archeologinius tyrimus. Vykdam tvarkymo darbus išsaugoti esamą reljefą. Veikla, galinti daryti neigiamą poveikį reljefui (pvz. žemės paviršiaus formavimo darbai), turi būti suderinti su už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija. Galimi visų rūšių tvarkybos darbai. Visi darbai atliekami remiantis tyrimų duomenimis, siekiant išsaugoti autentiškumą apimančią pirminę ar istoriškai susiklosčiusią vertybės išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją. Galimi visų rūšių tvarkybos darbai. Visi darbai atliekami remiantis tyrimų duomenimis, siekiant išsaugoti kraštovaizdžio autentiškumą, apimančią pirminę ar istoriškai

teritorijos ŠR dalyje, buv. parterijoje greta rūmų PV fasado ir teritorijos PR dalyje, greta Francišeko Valickio vilos (-; būklė patenkinama; BR Nr. 0.1, 7; IKONOG Nr. 0.9-11, 13-20, 22-24, 4.13-14; FF Nr. 0.1-30, 36-40, 1.6-8; 2018, 2023 m.); **lapuočių medžių eilė teritorijos P - centrinėje dalyje** (nuo dab. Žirmūnų g. iki Šv. Teresės koplytėlės; būklė patenkinama; BR Nr. 0.1-3, 5, 7; IKONOG Nr. 0.14; FF Nr. 0.12, 13, 23, 38; 2018 m.);

7.4. Artimiausios supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **greta teritorijos PV ribos, Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmai (u. k. 15962)** (-; -; TRP; 2018 m.).

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, tautosakos, literatūros ar kitus meno kūrinius, netradicinius ieškojimus, kurie susiję su objektais ar vietovėmis - **Tuskulėnų dvaro sodyba, istorinių tyrimų duomenimis, įkurta XVI a. vid. Tuo metu tai buvo didelių medžioklės plotų supama karališkojo dvaro teritorija - Vilniaus pilies pagalbinis ūkis su įvairios paskirties pastatais, sodais ir tvenkiniais tarp kelio į Verkius ir Neries upės, vadintas Derevničtva (Derewničtwa). Šį dvarą valdė stambūs Lietuvos bajorai - Valavičiai, Rudaminos, Pacai, Tyzenhauzai. Unikalus tuometinio Derevničtvos dvaro pastatas - plaukiojantis malūnas. Apie jį kalbama 1735 m. inventoriuje, nors pats malūnas tuomet jau buvo sunykęs. XVIII a. antrojoje pusėje Derevničtvos valda buvo išskaidyta į du savarankiškus ūkinius vienetus, kurių vienas, valdomas Lateranų kanauninkų, prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios įkurdintų Mykolo Kazimiero Paco, pavadintas Tuskulėnų dvaru. Likusioji buv. dvaro teritorijos dalis vadinta Derevničtvos palivarku, XVIII a. pab. ji tapo Rusijos imperijos izdo dvaru. Tuskulėnai liko privačių savininkų rankose ir tapo užmiesčio rezidencija. Abiejų dvarų valdos XIX a. pr. atskirtos didžiule mūrine tvora. Klasicistiniai dvaro sodybos rūmai pastatyti 1825 m. pagal archit. Karolio Podčasinskio projektą. Nėra tiksliai žinoma, kas tuo metu valdė dvarą, tačiau XIX a. pr. Tuskulėnai priklausė rūmų patarėjo žmonai Elžbietai Ragovskai. XIX a. pr. veikiausiai imtas kurti ir landšaftinis dvaro sodybos parkas su mažosios architektūros statiniais, žemutinės terasos parko tvenkiniais (ankstesniuose planuose parko teritorijoje žymimi tvenkiniai, tikėtina, buvo ūkinės paskirties). 1829 m. dvaro teritorija prijungta prie Vilniaus miesto. XIX a. pab. Tuskulėnai vėl tapo privačia nuosavybe ir atiteko Melentjevų šeimai. Šiuo laikotarpiu dvaro valda**

susiklosčiusią vertybės išraišką ir savitą pavidalą-formą, suplanavimą, atlikimo technologiją.

Želdynai ir želdiniai gali būti tvarkomi tik pagal parengtą ir su už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija suderintą kraštovaizdžio tvarkymo projektinę dokumentaciją. Želdiniai gali būti šalinami tik atlikus atestuoto specialisto (arboristo) įvertinimą ir nustačius jų blogą būklę arba keliamą pavojų aplinkiniams. Pašalinus tokius želdinius, jie kompensuojami atsodinimu, atkuriant kraštovaizdžiui būdingą vertingųjų savybių pobūdį ir vertingąsias savybes.

Kitos, taip pat greta esančios nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės:

Žirmūnų tiltas (u. k. 16770)

Vilniaus miesto istorinė dalis, vad. Antakalniu (u. k. 16084)

Vertybės istoriniai faktai, nustatyti atliktų istorinių, ikonografinių, archeologinių ir kitų tyrimų pagrindu, negali būti iškraipomi ar paneigiami. Juos tikslinti ar papildyti galima tik naujų istorinių, ikonografinių, archeologinių ar kitų mokslškai pagrįstų tyrimų duomenų pagrindu. Rengiant tvarkybos darbų, statybos, kraštovaizdžio tvarkymo ir kitą projektinę dokumentaciją, sprendiniai turi būti grindžiami nustatytomis kultūros vertybės vertingosiomis savybėmis ir autentiškais istoriniais duomenimis, nekeičiant kultūros vertybės istorinio naratyvo ir memorialinės reikšmės.

pietuose ribojosi su generolo A. Losevo vilos teritorija, o šiaurėje - su Nemenčinės palivarku. 1895 m. inventoriniame dvaro žemių plane pažymėtas vaismedžių sodas, tvenkinys. XX a. pr. Derevničvos dvaras jau buvo sunykęs, 1938 m. Vilniaus miesto plane Tuskulėnų dvaro teritorijoje dar matomi apie XX a. vid. užžėlę du tvenkiniai žemutinėje landšaftinio parko terasoje. 1942 m. Tuskulėnų dvaro sodybą įsigijo Vilniuje gyvenusių lenkų Antonovičių šeima. Į Tuskulėnus Vincentas Antonovičius, 1943 m. mirus žmonai Jadvygai, persikėlė su vaikais Jaceku, Teresa ir Lucyna. Antonovičiai gyvendami bute Pylimo gatvėje priglaudė žydaitę Bronislavą Malberg, Tuskulėnuose slėpė žydo Zalmeno Kurgano šeimą. 1997 m. Izraelio Tautos atminimo institutas (Yad Vashem) Vincentui ir Jadvygai Antonovičiams (po mirties) suteikė Pasaulio tautų teisuolių vardą. 1998 metais šis vardas buvo suteiktas ir Lucynai Antonovič-Bauer. 1944 m. liepos mėn. Tuskulėnų dvaras buvo nacionalizuotas. Dvaro teritorija su pastatais atiteko sovietų represinėms struktūroms ir iki 1947 m. buvo naudojama, kaip NKGB (MGB) aukų masinė kapavietė. Nuo 1944 m. rugsėjo 28 d. iki 1947 m. balandžio 16 d. NKGB (MGB) vidaus kalėjime Vilniuje, pagal SSRS karo tribunolų ir Ypatingojo pasitarimo nuosprendžius, mirties bausmė buvo įvykdyta 767 asmenims, dar 7 mirė kalėjime, neįvykdžius mirties nuosprendžio. Dauguma nužudytųjų - 613 - buvo kaltinami ir nuteisti pagal RSFSR Baudžiamojo kodekso 58 straipsnį „Tėvynės išdavimas“. Mirties nuosprendžius vykdžiusi specialioji grupė, sudaryta iš NKGB (MGB) A skyriaus darbuotojų, po egzekucijų savo aukas slapta užkasdavo masinėse kapavietėse buv. dvaro teritorijoje. Tuskulėnų masinėse kapavietėse užkasti rezistencijos dalyviai, Birželio sukilimo dalyviai, Armijos Krajovos kovotojai ir kt. Tarp nužudytųjų 559 lietuviai, 56 rusai, 52 lenkai, 38 vokiečiai, 32 baltarusiai, 18 latvių, 9 ukrainiečiai, 3 žydai, po vieną estą, uzbeką, totorių, osetiną, čiuvašą, armėną ir udmurtą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1994-1995 m., Tuskulėnų dvaro teritorijoje vykdyti archeologiniai tyrimai, kurių metu rasti 706 nužudytųjų palaikai. 2003 m. aptikti dar 18 žmonių palaikai. Iš viso archeologinių tyrimų metu buvusioje Tuskulėnų dvaro teritorijoje atkastos 45 kapaduobės su 724 žmonių palaikais. Buv. dvaro teritorija su pastatais perduota Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centrui ir 2002 m. įkurtas Tuskulėnų rimties parko memorialinis kompleksas, suformuotas iš Tuskulėnų dvaro sodybos ir dalies šalia buvusios teritorijos. Tuskulėnų dvaro teritorijoje rasti sovietinio teroro aukų palaikai, atlikus antropologinius tyrimus, 2004 m. perkelti į tais pat metais pastatytą koplyčią - kolumbariumą. 2005-2008 m. restauruoti išlikę

buvusio dvaro pastatai, 2010 m. sutvarkyta Tuskulėnų rimties parko teritorija.	
Teritorijoje esantys kiti objektai ir statiniai	Galimi tvarkomieji statybos darbai – griovimas, paprastas remontas, kapitalinis remontas, rekonstrukcija (nedidinant statinio tūrio, detaliau žiūr. 2.5.3.5, 2.6.3.9 punktus) nevertingose dalyse ir elementuose, nepažeidžiant ir nesumenkinant komplekso vertingųjų savybių.

2.11. Saugomos visos vertingos Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso dalys bei elementai, visos pirminio pastatymo ir vėlesnių pakeitimų suformuotos dalys bei elementai (nepriklausomai nuo jų išlikimo laipsnio) su istoriniais pakeitimais ir papildymais, kurie savaime turi kultūrinės vertės požymių arba kartu su ankstesnių etapų elementais sudaro tokių požymių turinčią visumą, ir teritoriją.

2.12. Kiti reikalavimai:

2.12.1. Prieš pradėdant vertybės tvarkybos darbus būtina atlikti esamos būklės fiksavimo ir natūros tyrimo darbus, parengti tvarkybos darbų projektą/-us;

2.12.2. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso tvarkybos darbams vadovauti, atlikti juos, parengti paveldosaugos specialiąją ekspertizę turi teisę kultūros ministro nustatyta tvarka atestuotas specialistas;

2.12.3. Tvarkybos darbai atliekami pagal parengtą ir Kultūros paveldo departamente suderintą tvarkybos darbų projektą/-us, gavus leidimą/-us;

2.12.4. Vadovauti tvarkomųjų statybos darbų projektavimui, projekto/-ų vykdymo priežiūrai, statinio tvarkybos techninei priežiūrai turi teisę aplinkos ir kultūros ministrų patvirtinta tvarka atestuotas darbų vadovas, jei jis turi verslo liudijimą arba dirba įmonėje, kuri atestuota aplinkos ir kultūros ministrų patvirtinta tvarka;

2.12.5. Tvarkomųjų paveldosaugos ir tvarkomųjų statybos darbų projekto/-ų sprendiniai privalo būti įvertinti kultūros vertybės ir kultūros paveldo vietovių, kuriose ji yra, vertingųjų savybių išsaugojimo ir poveikio joms aspektu;

2.12.6. Jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritoriniam skyriui ir/arba Vilniaus savivaldybės administracijos Kultūros paveldo apsaugos skyriui.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai:

3.1. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo kompleksui (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16000) nustatyta vizualinės apsaugos pozonio teritorija: plotas 38495,00 kv. m.; 2024 m. liepos 23 d. aktas Nr. KPD-RM-3049/1, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros 2026 m. kovo 12 d. Įsakymu Nr. IV-187 - Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas (TRP1, TRP2 – 2 lapai);

3.1.1. Teritorija nuo kultūros paveldo objekto neatsiejama. Nustatyta žmogaus veiklos neigiamą poveikį švelninanti tarpinė apsaugos zona – vizualinės apsaugos pozonis – apima už kultūros paveldo komplekso teritorijos esančius žemės sklypus ar jų dalis su juose esančiais kitais nekilnojamaisiais daiktais. Šioje zonoje taikomi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, kur nustatoma draudžiama veikla, galinti trukdyti apžvelgti kultūros paveldo objektą;

3.1.2. Projektuojant Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo komplekso vizualinės apsaugos pozonio teritorijoje, projektiniuose sprendiniuose turi būti pateikta vietovės urbanistinė ir (ar) vizualinė-erdvinė analizė, kartu įvertinant ne tik planuojamo užstatymo ar kitų statinių, įrenginių poveikį nuo aktualių apžvalgos taškų, tačiau ir įtaką šalia esančių kultūros paveldo statinių ir objektų atžvilgiu, išpildant sąlygas, jog naujai planuojami statiniai ar kiti įrenginiai savo tūriu ir apimtimi, spalviniu sprendimu negali nustelbti vietovių užstatymo bruožų, darniai derėti su aplinka, vizualiai savo apimtimi ar aukščiū nekonkuruoti ar būti didesni už saugomą kultūros paveldo kompleksą ir jį sudarančius objektus;

3.2. Tuskulėnų dvaro sodybos ir Sovietų Sąjungos okupacinio režimo aukų memorialo kompleksas yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje, t. y. patenka į kultūros vertybių registre registruotos nekilnojamosios kultūros paveldo

vietovės - Vilniaus senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16073, statusas - Paminklas) vizualinės apsaugos pozonij. Vadovautis galiojančiu Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendruoju planu, Vilniaus senamiesčio – kultūros paminklo (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16073, buvęs UIP) – apsaugos specialiuoju planu – teritorijos ir apsaugos zonos ribų planu (patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu, 2010-10-18, Nr. IV-512) ir Pasaulinio paveldo objekto – kultūros paminklo UIP – Vilniaus istorinio centro apsaugos zonos laikinuoju apsaugos reglamentu (patvirtinta Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos direktoriaus 2005 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. I-167), taip pat šių teritorijų planavimo dokumentų pakeitimais ir (ar) juos pakeičiančiais teisės aktų nustatyta tvarka įsigaliojusiais teritorijų planavimo dokumentais;

PRIEDAI:

1. Apsaugos zonos ir jos pozonijų ribų planas, 2 lap.
Pastaba: Apsaugos zona ir jos pozonijai šiuo individualiu apsaugos reglamentu nenustatomi. Kompleksiniam kultūros paveldo objektui galioja Kultūros ministro 2026 m. kovo 12 d. Įsakymu Nr. IV-187 patvirtintos teritorijos ir apsaugos zonos ribos, apibrėžtos Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2024-07-23 Aktu Nr. KPD-RM- 3049/1 <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/def9400c-88ff-41e0-811a-8a88a6923575>

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus vyriausioji specialistė		Dovilė Rimšienė
(reglamentą parengusio pareigos)	(parašas)	(vardas, pavardė)
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus vedėja		Gerda Mockevičė
(reglamentą patvirtinusio pareigos)	(parašas)	(vardas, pavardė)

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 188692688, Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS (Tuskulėnų dvaro sodybos komplekso u.k. 16000)
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-10-13 Nr. IRVS-2
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dovilė Rimšienė, Vyriausiasis specialistas, Vilniaus teritorinis skyrius
Sertifikatas išduotas	DOVILĖ RIMŠIENĖ, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-10-12 16:08:54 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-10-12 16:09:01 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-09-23 09:34:29 – 2029-09-22 09:34:29
Parašo paskirtis	Tvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gerda Mockevičė, Vedėjas, Vilniaus teritorinis skyrius
Sertifikatas išduotas	GERDA MOCKEVIČĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-10-12 18:25:38 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-10-12 18:25:53 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-12-29 22:31:20 – 2027-12-28 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05- 16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-10-13 09:10:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-10-13 09:10:15 DBSIS